

Sygn. akt Ns 645/11

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2012 r.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Agnieszka Wiercińska- Bałaga

Protokolant Renata Bleichert

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2012 r.

w Z.

sprawy z wniosku H. Z.

z udziałem J. Z.

o podział majątku

postanawia:

1. zasądzić od wnioskodawczyni H. Z. na rzecz uczestnika postępowania J. Z. kwotę 624,50 zł (sześćset dwadzieścia cztery złote pięćdziesiąt groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od daty uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez uczestnika postępowania z majątku osobistego na majątek wspólny;
2. w pozostałym zakresie wniosek oddalić;
3. stwierdzić, iż każda ze stron ponosi koszty związane z jej udziałem w sprawie;
4. nakazać uczestnikowi postępowania J. Z., aby uiścił na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Zgorzelcu kwotę 500 zł tytułem połowy opłaty od wniosku, od której wnioskodawczyni była zwolniona.

Sygn. akt Ns 645/11

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni H. Z. wносиła o podział majątku dorobkowego jej oraz byłego męża J. Z. poprzez ustalenie, iż w skład tego majątku wchodzi nieruchomość zabudowana domem mieszkalnym wolnostojącym położonym w (...) o wartości 600000 zł, nieruchomość niezabudowana w postaci działki rolnej nr (...) o powierzchni 0,4900 ha i wartości 10000 zł, ruchomości stanowiące wyposażenie domu w postaci mebli oraz sprzętu AGD i RTV o wartości 50000 zł, motocykl o wartości 6000 zł oraz środki pieniężne pochodzące ze sprzedaży samochodu marki V. (...) w wysokości 15000 zł, ponadto wносиła o dokonanie podziału tego majątku poprzez przyznanie tych praw na wyłączną własność J. Z. za spłatą na jej rzecz z tytułu wyrównania jej udziału w tym majątku, nadto domagała się zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego wniosku wnioskodawczyni przytoczyła, że małżeństwo jej oraz uczestniczka postępowania J. Z. zawarte w dniu 21 września 1991 r. zostało rozwiązane wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2011 r. Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze, sygn. akt I C 1316/08 przez rozwód. Wskazała, iż w trakcie małżeństwa, w ramach małżeńskiej wspólności ustawowej strony zgromadziły majątek dorobkowy wyżej wskazany, przy czym od kiedy w czerwcu 2010 r.

wyprowadziła się ona ze wspólnego domu stron, to całym tym majątkiem dysponuje wyłącznie uczestnik, w związku z czym zasadny jest jej wniosek o przyznanie tych wszystkich składników na wyłączną własność J. Z. za spłatą na jej rzecz kwoty stanowiącej połowę ich wartości.

W odpowiedzi na wniosek (k 40-45) uczestnik postępowania J. Z. nie sprzeciwił się dokonaniu podziału majątku wspólnego stron, wskazując przy tym, że wniosek nie uwzględnia całości majątku, którego strony dorobiły się w trakcie trwania małżeństwa, a wartości składników majątku wspólnego stron zostały przez wnioskodawczynię zawyżone.

Zarzucił, iż w skład majątku dorobkowego stron nie wchodzi wierzytelność w kwocie 15000 zł pochodząca ze sprzedaży auta, albowiem środki te zostały wydane przez niego na wspólne zobowiązania stron, a to na opłaty, podatki, należności za media, nakłady na wspólny dom, spłatę długów. Ponadto przytoczył, że poza powyższymi składnikami wymienionymi we wniosku w skład majątku wspólnego stron wchodzi także samochód F. (...) rok produkcji 1993r. o wartości 200 zł oraz wierzytelność z tytułu pożyczki udzielonej w 2002 r. D. K. w kwocie 50000 zł, która powstała dzięki wnioskodawczyni i dotychczas nie została spłacona. W zakresie natomiast wartości wspólnych składników w postaci nieruchomości zabudowanej położonej w (...) oraz mebli i sprzętów RTV i AGD uczestnik wskazał, że ich wartości jest skłonny przyjąć na poziomie odpowiednio 250000 zł i 7940 zł wnosząc przy tym o dokonanie podziału tego majątku wspólnego poprzez przyznanie na jego rzecz jedynie motocyklu i samochodu, a na rzecz wnioskodawczyni pozostałych składników przy przyjęciu ich wartości na poziomie przez niego wskazanym za spłatą od wnioskodawczyni na jego rzecz przysługującego mu udziału w majątku wspólnym.

Wnioskodawczyni w piśmie procesowym z dnia 3 lutego 2012 r. (k 117-120) podniosła, że dołączone przez uczestnika do odpowiedzi na wniosek faktury, pokwitowania, dowody wpłat i paragony stanowią wyłącznie dowód tego, że ponosił on koszty związane z użytkowaniem nieruchomości, a skoro w niej przebywał to tym samym zmuszony był ponosić koszty związane ze zużyciem wody, prądu, gazu, wywozem nieczystości, zakupem opału itp. Dalej wnioskodawczyni przytoczyła, że udzielona wspólnie przez strony pożyczka kwoty 50000 zł na rzecz D. K. została spłacona przez pożyczkobiorcę w całości. Ponadto wnioskodawczyni H. Z. wskazała, że nie jest zainteresowana przejęciem nieruchomości na własność.

W piśmie procesowym z dnia 19 marca 2012 r. (k 133-135) wnioskodawczyni oświadczyła, że nie chce przejąć ani ruchomości ani nieruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego.

Na rozprawie w dniu 21 września 2012 r. (k 228) uczestnik podał, iż jedyną kwestią sporną jest wierzytelność kwoty 50000 zł pożyczki udzielonej D. K. wskazując, że gotów jest zawrzeć z wnioskodawczynią częściową ugodę w zakresie nieruchomości i ruchomości, wnosząc przy tym o rozliczenie poniesionych przez niego wydatków na majątek wspólny w postaci opłat za podatki, ubezpieczenie i OC samochodu. H. Z. wyraziła zgodę na przejęcie samochodu marki F. (...) przez uczestnika podając, że nie dysponuje dokumentami tego pojazdu.

Postanowieniem częściowym z dnia 26 września 2012 r. (k 232) wobec zawarcia przez strony ugody co do podziału majątku obejmującego część jego składników Sąd umorzył postępowanie w części obejmującej składniki majątkowe opisane w zawartej przez strony ugodzie (protokół rozprawy z 26.09.2012 r. k 230-231).

W dniu 21 listopada 2012 r. na rozprawie (protokół k 252) uczestnik J. Z. wyjaśnił, że zgłoszone na rozprawie w dniu 21 września 2012 r. żądanie rozliczenia wydatków dotyczy poniesionych przez niego wydatków na utrzymanie majątku wspólnego poniesionych po dacie sporządzenia odpowiedzi na wniosek.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małżeństwo stron, wnioskodawczyni H. Z. i uczestnika postępowania J. Z. zawarte dnia 21 września 1991 r. i wpisane do księgi małżeństw pod nr (...) w Urzędzie Stanu Cywilnego w Z. zostało w sprawie sygn. I C 1316/08 wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2011 r. Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze rozwiązane przez rozwód z winy H. Z., przedmiotowy wyrok uprawomocnił się w dniu 7 czerwca 2011 r. W wyroku tym jednocześnie powierzono H. Z. wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią córką stron E. Z., ograniczając władzę rodzicielską J. Z. do ogólnego wglądu w

wychowanie, sposób leczenia i wychowanie dziecka, obciążając obie strony obowiązkiem utrzymania małoletniego dziecka i zasądzając z tego tytułu od J. Z. na rzecz małoletniej alimenty w kwocie po 600 zł miesięcznie płatne do rąk matki do 10-go każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki z zobowiązaniem H. Z. do ponoszenia pozostałych kosztów utrzymania dziecka. Ponadto przedmiotowym wyrokiem ustalono osobiste kontakty J. Z. z E. Z. w co drugi weekend miesiąca od piątku od godz. 17.00 do niedzieli do godz. 18.00 oraz w każdy wtorek i czwartek po zajęciach szkolnych od godziny 18.00 z możliwością zabierania dziecka do swego miejsca zamieszkania oraz w czasie tygodnia ferii zimowych i miesiąca wakacji letnich oraz w czasie Świąt Bożego Narodzenia w latach parzystych i (...) Wielkanocnych w latach nieparzystych. Sąd w wyroku tym nie orzekł o wspólnym mieszkaniu stron.

(dowód: akta Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze sygn. akt I C 1316/08).

Na rozprawie w dniu 26 września 2012 r. wnioskodawczyni H. Z. i uczestnik postępowania J. Z. w ugodzie zgodnie oświadczyli, iż w skład ich majątku wspólnego wchodzi między innymi nie wyczerpujące całości tego majątku następujące składniki majątkowe: a) prawo własności zabudowanej budynkiem mieszkalnym oraz dwoma budynkami gospodarczymi działki gruntu nr (...) o powierzchni o, 2658 ha, położonej w R. nr 1, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Zgorzelcu prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 230000 zł, b) prawo własności niezabudowanej działki gruntu nr (...) o powierzchni o, 4900 ha, położonej w R., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Zgorzelcu prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 12000 zł, c) motocykl marki Y. nr rej. (...) rok produkcji 1999 o wartości 6000 zł, d) samochód osobowy marki F. (...) nr rej. (...) o nr nadwozia (...) rok produkcji 1993 o wartości 200 zł, e) meble do przedpokoju- szafka na buty, wieszak i szafa ubraniowa, f) stół rozkładany i 6 krzeseł, g) meble kuchenne, h) lodówka- zamrażarka W., i) piekarnik elektryczny i kuchenka elektryczna pod zabudowę, j) okap kuchenny M., k) kuchenka mikrofalowa ALASKA, l) maszynka elektryczna do mięsa Zelmer, ł) robot kuchenny z misą Zelmer, m) robot kuchenny uniwersalny Zelmer, n) pralka A. (...) D. (...), o) zmywarka pod zabudowę S. (...), p) zestaw mebli w salonie, r) sofa, s) ława z blatem szklanym, t) stolik pod telewizor (...) zł, u) półki ścienne (...), v) barek i dwa krzesła składane zł, w) dwa fotele metalowe, x) odtwarzacz płyt S., y) urządzenie do ćwiczeń Orbit - (...), z) meblościanka, aa) dwa fotele, bb) szklany barek, cc) zestaw mebli i łóżko z pokoju córki, dd) łóżko, ee) szafa zabudowana, ff) komplet mebli sypialnych z toaletką, gg) dwie wkretarki akumulatorowe B., hh) wiertarka B., ii) szlifierka kątowa B., jj) kosiarka spalinowa M., kk) kosiarka spalinowa żyłkowa S., ll) piła łańcuchowa spalinowa S., tj. składniki majątkowe o łącznej wartości 260000 zł (dwieście sześćdziesiąt tysięcy złotych). Wobec powyższego strony dokonały częściowego podziału ich majątku wspólnego obejmującego powyższe składniki majątkowe poprzez ich przyznanie na wyłączną rzecz i własność uczestnika postępowania J. Z., z jednoczesnym zobowiązaniem się uczestnika postępowania J. Z. do spłaty za częściowy podział majątku wspólnego obejmujący wyżej wymienione składniki majątkowe na rzecz wnioskodawczyni H. Z. kwoty 130000 zł w dwóch ratach. Nadto strony zgodnie oświadczyły, iż warunki ugody w całości zaspokajają ich wzajemne roszczenia w zakresie powyższego częściowego podziału ich majątku wspólnego.

(bezsporne).

Uczestnik postępowania J. Z. w dniu 12 sierpnia 2008 r. sprzedał H. G. (...) 9 TD, rok produkcji 1995, nr. rejestracyjny (...) za kwotę 15000 zł, a uzyskane z transakcji środki finansowe spożytkował na zaspokojenie potrzeb rodziny, tj. spłatę wspólnych zobowiązań kredytowych, dokonanie opłat za podatki, należności za media, nakłady na wspólny dom.

(dowód: umowa kupna sprzedaży z dnia 12 sierpnia 2008 r. k 69, zaświadczenie (...) z dnia 7 stycznia 2009 r. k 70, dowód wpłaty z dnia 19 czerwca 2008 r. k 71, faktury k 74-77,79-86, 92-94, 96-102, potwierdzenia wpłat k 87-89, polisy wraz z dowodami wpłat k 103-106).

Z nieruchomości położonej w (...) w lipcu 2010 r. zginęły stanowiące wyposażenie tej nieruchomości ruchomości, w postaci telewizora marki P., wzmacniacza marki S., dwóch kolumn marki T. oraz komputera stacjonarnego wraz z monitorem.

(dowód: zawiadomienie H. Z. k 123, notatki Komendy Powiatowej Policji w Z. k 567-568 akt IC 1316/08 Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze, pismo J. Z. z dnia 23 lipca 2010 r. k 622 akt IC 1316/08 Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze, zeznania świadka K. Z. k 128 odwrót - 129).

Do października 2009 r. strony zamieszkiwały wspólnie w R., jednakże uczestnik wyprowadził się z tej nieruchomości i od 1 listopada 2009 r. tam nie zamieszkiwał. Natomiast w nieruchomości pozostała wnioskodawczyni H. Z. wraz z córką stron i z nieruchomości położonej w (...) wyprowadziła się po zakończeniu roku szkolnego 2009/1010, gdyż wspólne dziecko stron po zmianie szkoły od września 2010 r. zaczęło już uczęszczać do Szkoły Podstawowej w Z., w nowym miejscu zamieszkania wnioskodawczyni wraz z córką u matki H. Z. w Z.. W domu w (...) od tego czasu zamieszkuje wyłącznie uczestnik J. Z..

(bezsporne).

W 2002 r. H. Z. i J. Z. jako pożyczkodawcy udzielili D. K. jako pożyczkobiorcy pożyczki w kwocie 50000 zł.

(dowód: zeznania świadka K. Z. k 128 odwrót – 129, zeznania świadka S. K. k 136-137, zeznania świadka D. K. k 137-138, zeznania świadka A. Ś. k 138, zeznania wnioskodawczyni H. Z. k 252 odwrót -253, zeznania uczestnika J. Z. k 253-254, zeznania świadka S. K. k 505-506 akt IC 1316/08 Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze, zeznania świadka D. K. k 638 odwrót – 639 akt I C 1316/08 Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze).

Od ustania wspólności majątkowej strony zamieszkiwały osobno, przy czym należności związane z utrzymanej nieruchomości wspólnych oraz należności za wspólny samochód osobowy marki F. (...) ponosił J. Z., gdyż w dniu 20 stycznia 2012 r. opłacił ubezpieczenie za nieruchomość położoną w (...) w kwocie 397 zł, opłacił podatek od tej nieruchomości za rok 2012 r. w łącznej kwocie 645 zł oraz pokrył należność związaną z ubezpieczeniem OC za samochód marki F. (...) w wysokości 207 zł.

(dowód: polisy wraz z potwierdzeniami wpłat k 220-223, decyzja z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie podatku od nieruchomości wraz z potwierdzeniami wpłat k 224-227).

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 31§1 kro z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Natomiast na podstawie art. 45§1 kro każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Każdy z małżonków może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności. Uznanie roszczeń jako rozliczeń dokonywanych na podstawie art. 45 kro ma tę konsekwencję, że są one rozliczane co do zasady w postępowaniu o podział majątku wspólnego. Nie ulegają one przedawnieniu, jednakże muszą być rozliczone najpóźniej w postępowaniu o podział majątku, co wynika z przepisów postępowania cywilnego, zwłaszcza odesłań do art. 618 § 3 kpc. Natomiast w aspekcie uznania dopuszczalności rozliczeń między małżonkami z tytułu pozbawienia posiadania jedno z małżonków nad przedmiotami stanowiącymi składniki majątku wspólnego przez drugie z małżonków trafne jest stanowisko upatrujące w takich przypadkach możliwości żądania rozliczenia, jednakże sytuacje, w których jedno z małżonków pozbawia drugie posiadania składnika majątku wspólnego, który przynosi duże korzyści, a które wskutek zawładnięcia zasilają majątek osobisty małżonka, przekonują do słuszności tego zapatrywania. Z tym że w tych przypadkach jedynie doznanie szkody majątkowej może uzasadniać wystąpienie przez małżonka z roszczeniem przeciwko drugiemu małżonkowi (por. J. St. Piątowski, System prawa rodzinnego i opiekuńczego, Ossolineum 1985, s. 501; takie rozwiązanie dopuszcza też, choć w sytuacjach szczególnych, J. Pietrzykowski, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, Warszawa 2003, s. 454).

W niniejszej sprawie poza sporem była okoliczność, iż strony w równym stopniu przyczyniły się do powstania majątku wspólnego, albowiem brak było wniosków którejkolwiek ze stron, a reprezentowanych wszak przez profesjonalnych pełnomocników co do ustalenia nierównych udziałów stron w majątku wspólnym, w związku z czym niewątpliwie zgodnie z prezentowanymi przez strony stanowiskami w toku prowadzonego postępowania ich udziały w tym majątku są równe w myśl ogólnej zasady z art. 43§1 kro, który stanowi, że udziały obojga małżonków w majątku wspólnym są równe, w związku z czym kwestią będącą przedmiotem oceny Sądu było jedynie poczynienie ustaleń co do składu, wartości majątku wspólnego oraz rozliczeń wydatków poniesionych przez uczestnika na majątek wspólny, poza tymi składnikami, które zostały objęte ugodą w dniu 26 września 2012 r., gdyż w ich zakresie strony dokonały zgodnych ustaleń oraz częściowego podziału majątku wspólnego obejmującego składniki określone przedmiotową ugodą.

Zasadą jest, że podział majątku wspólnego obejmuje składniki należące do tego majątku w dacie ustania wspólności oraz istniejące w chwili dokonywania podziału. Mówiąc inaczej, rozliczeniu podlega całość stosunkowych między małżonkami według stanu na dzień ustania wspólności ustawowej, natomiast przedmiotem podziału pozostaje stan czynny masy majątkowej w czasie orzekania o podziale. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że prawomocny wyrok orzekający rozwód jest dokumentem stwierdzającym ustanie wspólności majątkowej małżeńskiej, z uwagi na konstytutywny charakter takiego wyroku, który wywołuje skutki, dopiero od uprawomocnienia się (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2001 r. III CZP 16/01), wobec czego w niniejszej sprawie ustanie pomiędzy stronami wspólności majątkowej małżeńskiej nastąpiło dopiero w dniu 7 czerwca 2011 r.

Zgodnie z art. 567§ 3 kpc do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w przedmiocie działu spadku, a zatem, między innymi również art. 684 kpc. Podobnie zatem, jak skład i wartość spadku, także skład i wartość majątku wspólnego byłych małżonków ustala Sąd. Identycznie też, jak w wypadku działu spadku, chwilą właściwą dla określenia wartości wspólnego byłych małżonków jest chwila dokonywania podziału tego majątku, tj. chwila zamknięcia rozprawy (art. 316§1 w zw. z art. 13§1 kpc).

W postępowaniu o podział majątku wspólnego Sąd rozstrzyga o składzie i wartości tego majątku. Nie oznacza to jednak, że Sąd ma prawo prowadzić z urzędu dochodzenia, czy i jaki istnieje jeszcze inny majątek wspólny (por. postanowienie SN z dnia 18 stycznia 1968 r., III CR 97/67, OSN 1968, nr 10, poz. 169), wyrażając strony w ciężających na nich obowiązkach procesowych wynikających z zasady kontradiktoryjności postępowania cywilnego, a zwłaszcza obowiązku dowodzenia określonego w art. 6 kc oraz art. 232 kpc. W niniejszym postępowaniu dużą trudność przy dokonywaniu ustaleń sprawiał upływ czasu, jaki upłynął od daty udzielenia przez strony pożyczki D. K..

Przy uwzględnieniu powyższego Sąd przyjął, iż składnikami majątku wspólnego stron podlegającymi podziałowi nie mogły być ruchomości w postaci: telewizora marki P., wzmacniacza marki S., dwóch kolumn marki T. oraz komputera stacjonarnego wraz z monitorem, gdyż przedmioty te zginęły w 2010 r. z nieruchomości należącej wówczas do stron, a położonej w (...) kiedy pomiędzy stronami istniał ustrój wspólności ustawowej małżeńskiej, czyli de facto ruchomości te w dacie ustania wspólności do tego majątku wspólnego stronie nie mogły należeć, albowiem ich nie było, w związku z czym nie mogły również podlegać podziałowi jako nieistniejące w chwili dokonywania tego podziału. Przy czym w tym miejscu podkreślić należy, że zarówno wnioskodawczyni jak i uczestnik wskazywali, że powyższe ruchomości, będące wyposażeniem nieruchomości położonej w (...) zginęły, jedynie oskarżając się nawzajem o ich przywłaszczenie, jednakże żadna ze stron nie udowodniła wypełniając tym samym obowiązek określonego w art. 6 kc, posiadanie tych przedmiotów przez drugą stronę, a również strony pominęły te ruchomości jako składniki ich majątku wspólnego przy składnikach, jakie zostały objęte przez nich ugodą co do częściowego podziału ich majątku wspólnego.

Sąd nie zaliczył również do składu majątku dorobkowego stron, który podlegałby podziałowi, wartości środków pieniężnych pochodzących ze sprzedaży samochodu marki V. (...) w wysokości 15000 zł, albowiem powyższe środki pozyskane przez uczestnika J. Z. jeszcze w trakcie trwania związku małżeńskiego zostały spożytkowane na zaspokojenie potrzeb rodziny, w związku z czym nie mogły one podlegać podziałowi w niniejszym postępowaniu (por. postanowienie z dnia 10 marca 2011 r. wraz z uzasadnieniem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze w sprawie II Ca 87/11). Małżonkowie mieszkali razem do listopada 2009 r. prowadzili wspólne gospodarstwo domowe i

jakkolwiek uczestnik gospodarował tymi środkami w trakcie trwania małżeństwa, to wnioskodawczyni nie miała do tego zastrzeżeń, a J. Z. przeznaczył je m.in. na spłatę wspólnych zobowiązań kredytowych stron, opłaty podatków i mediów, nakłady na wspólny dom.

Ponadto Sąd w toku prowadzonego postępowania dokonał ustalenia, iż w skład majątku wspólnego stron nie wchodzi wierzytelność pieniężna w postaci pożyczki w kwocie 50000 zł udzielonej przez strony D. K.. Wskazać w tym miejscu należy, że wierzytelnością jest prawo podmiotowe względne, uprawniające do domagania się od konkretnej osoby konkretnego zachowania. Jego źródłem może być czynność prawna lub inne zdarzenie, z którym ustawa łączy obowiązek naprawienia szkody, np. z czynu niedozwolonego. Ogólnie przyjmuje się, że do majątku wspólnego należą wierzytelności, które wynikają z zarządu majątkiem wspólnym oraz z tytułu wyrządzenia szkody w tym majątku. Do przynależności wierzytelności do majątku wspólnego bez znaczenia jest okoliczność, czy stroną umowy byli oboje małżonkowie, czy też jedno z nich. Okoliczność kto zawiera umowę, nie jest jednak bez znaczenia dla realizacji roszczeń z niej wynikających. Jeżeli strona umowy są oboje małżonkowie, wówczas stają się współwierzycielami. W konsekwencji do umowy mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego w wielości wierzycieli, w tym przede wszystkim art. 367 kc, na podstawie którego dłużnik może spełnić całe świadczenie do rąk jednego z nich, a przez zaspokojenie któregośkolwiek z wierzycieli dług wygasa względem wszystkich (solidarność wierzycieli). Dłużnik może spełnić świadczenie, według swego wyboru, do rąk jednego któregośkolwiek z wierzycieli solidarnych. Jednakże w razie wytoczenia powództwa przez jednego z wierzycieli dłużnik winien spełnić świadczenie do jego rąk. Przepisy o wielości wierzycieli należy stosować odpowiednio tzn. z uwzględnieniem łącznego charakteru wspólności majątkowej małżeńskiej. Przykładowo należy wskazać, że nie da się z nią pogodzić instytucji regresu między współwierzycielami, uregulowanego w art. 378 kc (podobnie zresztą jak regresu między dłużnikami z art. 376) oraz sposobu spełnienia świadczenia podzielnego, wynikającego z art. 379 kc. Ponadto ocena dopuszczalności dokonywania określonych czynności w stosunku do wierzytelności, takiej jak np. zwolnienie dłużnika z długu przez jednego ze współmałżonków, musi być dokonywane według przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (art. 36-40), a nie według kodeksu cywilnego. Po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej każdy ze współmałżonków może samodzielnie dochodzić przypadającej mu części wierzytelności, jeżeli świadczenie dłużnika ma charakter podzielnego. Jeżeli natomiast świadczenie jest niepodzielne, do sytuacji małżonków należy stosować odpowiednio przepisy dotyczące współwłasności w częściach ułamkowych. Oznacza to m.in., że każde z byłych małżonków może realizować wierzytelność stanowiącą przedmiot wspólności w granicach czynności zachowawczych (art. 209 kc – por. postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 9 września 1999 r. II CKN 460/98, opublik. w OSNC z 2000 r., nr 3, poz. 55) Zasada ta znajduje zastosowanie zarówno w sytuacjach, gdy małżonkowie byli wspólnie stroną stosunku prawnego, z którego wierzytelność wynika, jak i w sytuacjach, w których strona stosunku prawnego było tylko jedno z małżonków, ale wierzytelność weszła do majątku wspólnego (por. uchwałę Sadu Najwyższego z dnia 30 maja 1975 r. sygn.. III CZP 27/75, postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 7 listopada 1967 r. sygn. I CZ 97/67). W tym ostatnim wypadku drugie z małżonków, nie stając się stroną stosunku prawnego (współwierzycielem), pozostaje osoba współuprawnioną. Dwoistość i zarazem kontrowersyjność przyjętego rozwiązania, zdeterminowanego charakterem wierzytelności, wynika z tego, że zagadnienie losów prawnych wspólnej po ustaniu wspólności majątkowej jest odmiennie uregulowane w prawie rzeczowym (współwłasność w częściach ułamkowych) i obligacyjnym (wielość wierzycieli). W stosunkach prawa rzeczowego istnieje stosunek współuprawnienia między współwłaścicielami – każdemu z nich przysługuje udział określony ułamkiem, ale całe prawo własności przysługuje wszystkim współwłaścicielom razem. W stosunkach obligacyjnych elementy współuprawnienia występują jedynie w odniesieniu do świadczenia niepodzielnego (art. 381 kc). Jeżeli świadczenie jest podzielne, wierzytelność dzieli się na tyle niezależnych (samodzielnych) części, ilu jest współwierzycieli. (art. 379 kc) – por. Małżeńskie Prawo Majątkowe pod red. J. I., wydanie 2, (...) W. 2011, s. 42-43, s.144).

Przenosząc powyższe rozważania na kanwę niniejszej sprawy mając na względzie zeznania świadków K. Z., S. K., D. K. i A. Ś., które Sąd uznał za wiarygodne, gdyż były one spójne i logiczne w zakresie pożyczki jaką udzieliły strony D. K.. Przy czym wobec sprzecznych stanowisk samych stron co do okoliczności istnienia wierzytelności w tytułu tej pożyczki, jej ewentualnej niespłaconej wysokości, czy też jej zwrotu na rzecz wnioskodawczyni H. Z. oraz wysokości tej spłaty Sąd nie miał możliwości poczynić ustaleń co do istnienia tej wierzytelności jako składnika majątku

wspólnego stron, a tym samym uznał, iż istnienie wierzytelności w twierdzonej przez niego wysokości 50000 zł na chwilę zamknięcia rozprawy nie zostało udowodnione pomimo obciążającego w tym zakresie obowiązku dowodzenia. Po pierwsze należy zauważyć, że wobec stanowiska wnioskodawczyni oraz konsekwentnego samego pożyczkobiorcy, zeznającego tak w postępowaniu rozwodowym, jak i w niniejszym postępowaniu, że pożyczka została spłacona jeszcze w czasie trwania małżeństwa stron, nie sposób jest wywieść wniosku, jakoby mogłaby wierzytelność z niej wynikająca na chwilę zamknięcia rozprawy wchodzić w skład majątku wspólnego. Poza tym po drugie Sąd nie był w stanie podzielić stanowiska uczestnika, jakoby zwrot całej pożyczki nastąpił wyłącznie na rzecz wnioskodawczyni, która jest zobligowana do zwrotu na jego rzecz połowy kwoty pożyczki, albowiem wnioskodawczyni potwierdziła, iż na jej rzecz została zwrócona jedynie kwota 20000 zł w czasie, kiedy pomiędzy stronami istniał ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej, a środki zostały spożytkowane na potrzeby rodziny. Zatem w sytuacji, gdy spłata pożyczki nastąpiła jeszcze w czasie trwania małżeństwa, a środki te w kwocie 20000 zł jak wynika z zeznań wnioskodawczyni otrzymała jeszcze w czasie trwania małżeństwa zostały wydane na potrzeby rodziny, w tym na remont nieruchomości, to nie mogły one podlegać podziałowi w niniejszym postępowaniu (por. postanowienie z dnia 10 marca 2011 r. wraz z uzasadnieniem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze w sprawie II Ca 87/11). Nieuzasadnionym jest zatem domaganie się zwrotu wierzytelności od wnioskodawczyni. Natomiast zdaniem Sądu dowodu na istnienie w chwili obecnej wierzytelności nie mogą stanowić twierdzenia samego uczestnika o braku tej spłaty, czy nawet zeznania świadka S. K., z których wynika tylko tyle, że był świadkiem rozmowy stron na temat istnienia tej pożyczki w 2008 r. Wobec powyższego przy przyjęciu ich istnienia, ewentualnych roszczeń z tytułu umowy pożyczki uczestnik może dochodzić w odrębnym postępowaniu bezpośrednio przeciwko pożyczkobiorcy.

O zwrocie wydatków i nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny orzeka Sąd wyłącznie na wniosek, a nie z urzędu, gdyż roszczenia te nie wchodzi w skład majątku wspólnego małżonków. Zatem domagając się ich zwrotu zobowiązany jest dokładnie określić te żądania, a sformułowanymi przez stronę żądaniami Sąd jest związany. Jedynie gdy chodzi o wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na majątek osobisty, to Sąd uwzględnia je bez osobnego żądania uczestników postępowania, gdyż roszczenia te wchodzi w skład majątku wspólnego, a zatem podlegają podziałowi. Uczestnik postępowania zgłosił roszczenie rozliczenia dokonanego przez niego nakładu po ustaniu pomiędzy stronami wspólności majątkowej małżeńskiej na utrzymanie majątku wspólnego w postaci poniesionego przez niego kosztu podatku i ubezpieczenia nieruchomości wspólnej oraz ubezpieczenia OC samochodu F. (...). Podkreślić należy w tym miejscu, iż niedopuszczalne jest dokonywanie rozliczeń tych wydatków i nakładów, które wiążą się z utrzymaniem rodziny i zaspokajaniem jej normalnych potrzeb, chociażby zostały dokonane przez jednego z małżonków, zaś w odniesieniu do wydatków i nakładów powstałych po ustaniu wspólności majątkowej podlegają one rozliczeniu jedynie wówczas, gdy związane są z utrzymaniem składników majątku wspólnego w stanie niepogorszonym lub zwiększają jego wartość (zob. J. Pietrzykowski w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, Komentarz, Warszawa 2003, s. 448-451), zatem m.in. rozliczeniu nie będą podlegały koszty dostawy mediów do wspólnej nieruchomości tj. wody, energii elektrycznej, wywozu nieczystości oraz zakupu opału. Z tych też względów Sąd stosownie do poczynionych powyżej ustaleń w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dokumenty w postaci umów ubezpieczenia i decyzji, jak też potwierdzenia dokonania tychże opłat przez uczestnika przyjął, iż podlegające rozliczeniu w niniejszym postępowaniu wydatki, szczegółowo opisane w części ustalającej, związane z ponoszeniem przez J. Z. utrzymania jak składników majątku wspólnego domu i samochodu F. (...) wynoszące kwotę ogółem 1249 zł, zgodnie z jego żądaniem w tym przedmiocie określonym na tym właśnie poziomie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 czerwca 2009 r., sygn. V CSK 485/08).

Konsekwencją poczynienia nakładów z majątku odrębnego uczestniczka na majątek wspólny stron było obciążenie wnioskodawczyni obowiązkiem zwrotu uczestnikowi połowy tych nakładów tj. kwoty 624,50 zł. Skoro bowiem nakłady te były dokonane z majątku odrębnego na majątek wspólny, to przy podziale majątku dorobkowego, po ustaniu wspólności ustawowej, w myśl art.45§1 kro obowiązana była ona rozliczyć się z uczestnikiem z tych nakładów, stosownie do przysługującego jej udziału w majątku wspólnym, w związku z czym powyższą kwotę zasądono na rzecz uczestnika w pkt 1 postanowienia, oddalając w pozostałym zakresie wnioski na podstawie powyżej dokonanych ustaleń i rozważań.

Stosownie do art. 212§3 kc w zw. z art. 46 kro, art. 567§3 kpc i art. 688 kpc, jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, Sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość odsetek, a w razie potrzeby sposób ich zabezpieczenia.

Przepis ten, który z mocy art. 1035 kc ma zastosowanie również do działu spadku i na podstawie art. 46 kro do podziału majątku wspólnego, wkłada na Sąd, jak to zresztą wyjaśniły już wytyczne Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1969 r III CZP 12/69 obowiązek dokonania z urzędu oznaczenia w postępowaniu o podział majątku terminu i sposobu uiszczenia dopłat lub spłat, przy czym przepis ten wiąże początkowy termin, od którego przysługują uprawnienia byłemu małżonkowi odsetki, z terminem uiszczenia dopłaty lub spłaty. Z przepisów art. 618 oraz art. 684, 685 i 688 kpc oraz art. 567§3 kpc wynika, że tak w postępowaniu o zniesienie współwłasności jak i w postępowaniu o dział spadku oraz o podział majątku wspólnego chodzi o załatwienie całokształtu stosunków, jakie powstały między współwłaścicielami, spadkobiercami lub byłymi małżonkami. W zakresie uregulowania tych stosunków jednym z podstawowych elementów jest oznaczenie wysokości spłaty lub dopłaty, terminu i sposobu ich uiszczenia oraz oznaczenie wysokości odsetek. Rozstrzygnięcie w tym zakresie należy do integralnych składników każdego postanowienia o zniesieniu współwłasności lub o podział majątku wspólnego. Określając zatem termin płatności na rzecz uczestnika na datę prawomocności orzeczenia, Sąd stosownie do cytowanych przepisów określił także obowiązek płatności odsetek ustawowych od daty uprawomocnienia się postanowienia (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 1971 r sygn. akt III CZP 34/71). Zdaniem Sądu sytuacja osobista i materialna wnioskodawczynie pozwala jej na dokonanie jednorazowej spłaty zobowiązań z tytułu zwrotu wydatków poniesionych przez uczestnika z majątku osobistego na majątek wspólny. Sąd miał przy tym na uwadze nie tylko aktualną sytuację majątkową i rodzinną wnioskodawczynie, lecz przede wszystkim możliwości dokonania płatności jednorazowo wobec niskiej kwoty wydatków ją obciążających, przy czym podkreślić należy, iż wnioskodawczynie nie domagała się w toku prowadzonego postępowania rozłożenia jej na raty przedmiotowej płatności. Ponadto Sąd uwzględnił interes uczestnika, który winien jak najszybciej otrzymać należną mu spłatę.

W zakresie kosztów postępowania Sąd rozstrzygnął na mocy art. 520§1 kpc uznając, że każda ze stron winna ponieść koszty postępowania stosownie do swojego udziału, dzieląc przy tym w całości pogląd wyrażony w rozstrzygnięciu Sądu Najwyższego w sprawie sygn. akt III CZ 46/10 z dnia 19 listopada 2010 r. (opublik. w Biuletynie SN nr 1 z 2011 r.), zgodnie z którym, w sprawach tzw. działowych nie zachodzi przewidziana w art. 520 § 2 i 3 kpc sprzeczność interesów tych uczestników, którzy domagają się podziału, niezależnie od tego, jaki sposób podziału postulują i jakie wnioski składają w tym względzie.

Nadto na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.). Nadto na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) w zw. z art. 520 §1 kpc Sąd obciążył nieuiszczoną częścią kosztów sądowych uczestnika postępowania J. Z. w zakresie opłaty od wniosku w kwocie 500 zł stosownie do jego udziału w sprawie, albowiem wnioskodawczynie jedynie w części poniosła opłatę stałą od wniosku, bowiem w zakresie części kosztów sądowych obejmujących kwotę 500 zł, odpowiadającą połowie opłaty od wniosku zgodnie ze stopniem zainteresowania uczestnika, a od której to części opłaty wnioskodawczynie była zwolniona.